

Participatieplan ontwikkelopgave Wierdense Veld

1. Inleiding: context en voorgeschiedenis

Waardevolle natuur is op Europees niveau vastgelegd in een netwerk van beschermde natuurgebieden: Natura 2000. Door deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de gewenste diversiteit aan planten en dieren in die gebieden te behouden. In Nederland zijn 162 gebieden aangewezen middels een aanwijzingsbesluit als Natura 2000-gebied.

Overijssel telt 24 natuurgebieden die zo bijzonder zijn, dat ze zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Het Natura 2000-programma stelt ons in staat om samen te werken aan het behoud en herstel van kwetsbare natuur. Dat is geen luxe, maar pure noodzaak. Provincie, andere overheden en natuur- en belangenorganisaties hebben een +gezamenlijke verantwoordelijkheid om de kwaliteit van het leefgebied van zeldzame dieren en planten te verbeteren, voor nu en in de toekomst. Met maatwerk maken we de natuur veerkrachtig en weerbaar tegen invloeden van buiten, zoals verdroging en de uitstoot van stikstof.

Het Wierdense Veld staat bekend om zijn hoogveen. Dit veentype komt nog maar op weinig plekken voor in Nederland. Het natuurterrein heeft sinds 2016 de status van beschermd Europees Natura 2000-gebied. Dit betekent dat we als Nederland verplicht zijn de kwaliteit en de oppervlakte van de beschermde natuur in het Wierdense Veld te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Provincie Overijssel, LTO Noord, gemeente Wierden, gemeente Hellendoorn, Landschap Overijssel, Waterschap Vechtstromen en Vitens werken samen aan deze doelen in het gebiedsproces Natura 2000 Wierdense Veld.

Het aanwijzingsbesluit (2016) voor het Wierdense Veld bevat onderstaande instandhoudings- en uitbreidingsdoelstelling(en). Wettelijk is vastgelegd dat deze doelen tijdig behaald moeten worden.

Habitatype Doel

- H4030 Droge heiden Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit
- H6230 Heischrale graslanden Behoud oppervlakte en kwaliteit
- H7110 Actieve hoogvenen Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
- H7120 Herstellende hoogvenen Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit

Het te doorlopen proces is onderverdeeld in 4 fasen:

1. Verkenning
2. Planuitwerking
3. Realisatie
4. Beheer en monitoring

Dit participatieplan heeft betrekking op de fase Planuitwerking.

Het hoofddoel van deze fase is:

het opstellen van een inrichtingsplan en een projectbesluit waarbij de maatregelen voor de behoudsdoelstelling zijn doorvertaald.

Participatieproces Natura 2000-beheerplan Wierdense Veld

Tegelijk met het project voor de ontwikkelopgave wordt door een projectteam van de provincie Overijssel gewerkt aan een Natura 2000-beheerplan voor het Wierdense Veld. Hiervoor is een separaat participatieproces van toepassing. In de uitvoeringspraktijk zullen beide projectteams zoveel als mogelijk is activiteiten op elkaar afstemmen. Hiervoor vindt op structurele basis overleg plaats.

2. Doel participatieproces

Met participatie willen we het volgende bereiken:

- Zorgvuldige belangenafweging: door de omgeving vroegtijdig te betrekken komen verschillende belangen en ideeën snel op tafel en kunnen deze worden betrokken bij de op te stellen maatregelen;
- Kwalitatief beter projectbesluit: de in de samenleving aanwezige kennis en capaciteiten worden aangeboord, en daar waar zinvol benut en vertaald in beleid en actie; en
- Constructief betrekken van de omgeving: het vergroten van betrokkenheid bij te nemen maatregelen. Participatie is echter geen garantie voor draagvlak.

3. Doelgroepen/stakeholders

In het participatieproces richten we ons met name op de primaire stakeholders in het gebiedsproces. Dit zijn:

- De directe omliggende agrarische bedrijven bij het Wierdense Veld ('omgeving').
- Samen werkt beter-partners: LTO Noord, gemeente Hellendoorn, Gemeente Wierden, Waterschap Vechtstromen, Vitens, Landschap Overijssel en provincie Overijssel.

Alle partners die een rol hebben in het gebied Wierdense Veld zijn in de **Bestuurlijke Advies Commissie** (BAC) vertegenwoordigd. Het betreft LTO Noord, Landschap Overijssel, waterschap Vechtstromen, grondeigenaren omgeving, Vitens, gemeente Hellendoorn en gemeente Wierden.

De **ambtelijke projectgroep** wordt gevormd door de ambtelijke vertegenwoordiging van partijen die bestuurlijk vertegenwoordigd zijn in de BAC.

Daarnaast wordt door de partijen samengewerkt in een onderzoeksteam. Dit team bestaat uit een **deskundigenteam** en een **werkgroep onderzoek** (WGO). Het deskundigenteam bestaat uit extern ingehuurd deskundigen en in de werkgroep onderzoek zitten deskundigen namens de betrokken partners.

Daarnaast is er een **communicatieteam**. Dit is een overleg tussen de omgevingsmanager en de communicatiemedewerkers van de betrokken partners.

Iedere Samen werkt beter partner vertegenwoordigt zijn eigen achterban. De omwonenden van het Wierdense Veld en de ondernemers van 't Locher worden vertegenwoordigd door de gemeenten Hellendoorn en Wierden. Een aantal agrarische ondernemers direct aansluitend aan het Wierdense Veld zijn separaat vertegenwoordigd als 'Omgeving'.

Wij richten ons niet alleen op de bovengenoemd primaire stakeholders, maar zeker ook op de overige stakeholders in het gebied. Daarbij kan worden gedacht aan de bewoners van de Kruidenwijk, bedrijven op het 't Lochter, Tennet, Gasunie, etc.

4. Participatiemomenten

De processtappen om te komen tot een projectbesluit zijn hieronder in hoofdlijnen beschreven.:

1. Kennisgeving voornemen projectbesluit, participatie en NRD
2. Opstellen van het inrichtingsplan en de MER ter onderbouwing van het ontwerp-projectbesluit
 - a. WGO, APG, BAC
 - b. Informatiebijeenkomst concept inrichtingsplan
3. Opstellen ontwerp-projectbesluit
4. Ter inzage legging ontwerp-projectbesluit en ontwerp beheerplan
5. Ter inzage legging van het definitieve projectbesluit en beheerplan

Het schema hieronder geeft de tijdsplanning van het project weer met daarbij wie erbij betrokken is en welke producten opgeleverd worden.

	Stap	Planning	Primair betrokkenen
1*	Kennisgeving voornemen projectbesluit, participatie en NRD	Q3 2026	
2	Opstellen inrichtingsplan en MER	Q2 2026 - 2028	WGO, APG, BAC
3	Opstellen ontwerp-projectbesluit	Q2 2026 - 2028	WGO, APG, BAC
4*	Ter inzage ontwerp-projectbesluit	Q3 2028	GS
5*	Ter inzage definitief-projectbesluit	Q4 2029	GS

*feitelijk maakt dit geen onderdeel uit van participatie aangezien dit behoort tot de formele besluitvormingsprocedure. Voor de volledigheid zijn deze stappen wel in het overzicht opgenomen.

De genoemde processtappen zijn processtappen op hoofdlijnen. De exacte invulling van het proces is op voorhand niet geheel vast te stellen, mede doordat dit onderdeel is een van een breed gebiedsproces. Dit betekent ook dat een belangrijk deel van de participatie hierin al plaatsvindt. Daarnaast is het een dynamisch proces waarin processtappen kunnen wijzigen. De participatiemomenten en- instrumenten passen wij hierop aan.

5. Participatievragen en -instrumenten

Hieronder zijn de verschillende participatievragen en -instrumenten weergegeven. Deze zijn relevant voor zowel de primaire als secundaire stakeholders.

Participatieplan opstellen

Participatievraag 1a : Hoe wilt u betrokken worden bij het gebiedsproces? Heeft u aanvullingen of opmerkingen op het participatieplan?

Gericht aan : Primaire stakeholders in BAC
 Participatievorm : Raadplegen
 Instrument : BAC
 Planning : Q2 2026
 Vastlegging : Verslag BAC en indien nodig participatieplan

Processtap 2: Opstellen inrichtingsplan en MER

Participatievraag: Wat zijn de gevolgen van het plan voor de omgeving en hoe kunnen deze worden voorkomen, dan wel worden verminderd?

Gericht aan: SWB-partners, omwonenden, grondeigenaren
 Instrument: : bijeenkomst met gesprekstafels
 Planning: 2026-2027 (afhankelijk van voortgang proces)
 Vastlegging: gespreksverslag

6. Participatievormen

De ruimte die bij participatie aan participanten wordt geboden, is bepalend voor de beoogde opbrengst.

Voor de primaire stakeholders zoals vertegenwoordigd in de WGO, APG en BAC hanteren we de vorm: adviseren. Ze worden in de gelegenheid gesteld problemen aan te dragen en oplossingen te aan te dragen. Dit proces richt zich op het verkrijgen van een advies aan GS over de gewenste richting.

Voor de overige stakeholders/participanten hanteren we de vorm raadplegen. Ze zijn gesprekpartners en informant bij de ontwikkeling van het projectbesluit. Het proces richt

zich op het in beeld krijgen van ervaringen, belangen, verwachtingen en nieuwe ideeën. De uitkomst wordt ter kennisgeving opgevat: de provincie is niet verplicht de opbrengst te verwerken. Wel zal de provincie rekenschap geven. Aan de participanten wordt teruggekoppeld wat er met hun inbreng is gebeurd. Ook wanneer de participatie niet geleid heeft tot wijziging van het projectbesluit, wordt uitgelegd waarom.

Participatie is nadrukkelijk geen besluitvorming over óf er maatregelen komen, maar over hoe die maatregelen detail worden uitgewerkt/ worden ingevuld. Er is bijvoorbeeld geen invloed op de wettelijke verplichting tot het behalen van natuurdoelen, maar wel op de invulling van de maatregelen die nodig zijn om de wettelijke natuurdoelen te behalen.

8. Weging/terugkoppeling participatieopbrengsten

De uitkomsten van de participatie worden gewogen op basis van de volgende criteria:

- Bijdragen aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen eerste beheerplan periode (voorkomen van achteruitgang)
- Effecten buiten het Natura 2000-gebied moeten zo veel als redelijkerwijs mogelijk is beperkt worden
- Natuurherstel moet zodanig wordt vormgegeven dat het leidt tot juridische zekerheid

Na afloop stellen we een participatieverslag op. Deze geeft inzicht in het krachtenveld, wie zijn betrokken, hoe het participatieproces is doorlopen en de manier waarop de uitkomsten een plek hebben gekregen in het projectbesluit.

9. Communicatie

De ontwikkelingen rond het Wierdense Veld worden door omwonenden, agrariërs en natuurorganisaties nauwlettend gevolgd. Deze betrokkenheid vraagt daarom om zorgvuldige en transparante communicatie.

De communicatiestrategie is informeren. Participanten hebben immers voldoende kennis nodig om goed te kunnen participeren. We blijven dan ook actief communiceren. We gebruiken hiervoor in de basis de nieuwsbrief en de projectwebsite. Per participatiemoment vullen we dit aan met passende middelen, bijvoorbeeld (inloop)bijeenkomsten, expertsessies, keukentafelgesprekken of een uitlegvideo.

Zie hiervoor ook het communicatieplan die is opgesteld voor het gebiedsproces van het Wierdense Veld.

10. Organisatie

Bij de uitvoering van het participatieproces zijn de volgende rollen betrokken:

Het projectteam geeft invulling aan de uitvoering van het participatieplan.

Projectmanager:	verantwoordelijk voor het gehele (primaire) participatieproces. Hij stuurt het projectteam aan.
Omgevingsmanager:	beheert de externe omgeving en stakeholders van het project om draagvlak te creëren.
Projectondersteuner:	organiseert bijeenkomsten, voert het secretariaat en is verantwoordelijk voor het documentenbeheer.
Communicatieadviseur:	stelt de communicatiestrategie op, beheert de projectwebsite en stelt nieuwsbrieven op.
Gedeputeerde L&N:	is naar behoefte aanwezig bij informatieavond om betrokkenheid te laten zien.

Gedeputeerde Staten: is bevoegd gezag.

De omgevingsmanager werkt nauw samen met de projectmanager van het projectteam.

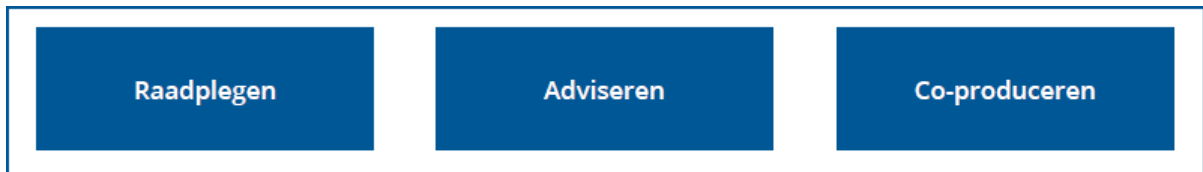
11. Planning en budget

De participatie maakt integraal onderdeel uit van de planning van het gehele traject. Het is daarmee geen afzonderlijk benoemde activiteit. Het komt dan ook bij alle op te leveren producten ter sprake.

De kosten voor participatie zijn opgenomen in het totale projectbudget.

Bijlage 1: Vormen van participatie

Volgens de Overijsselse Participatievisie onderscheiden we de volgende vormen van participatie:

Raadplegen: de provincie ziet participanten als gesprekspartner en/of informant bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid. Het proces richt zich op het in beeld krijgen van ervaringen, belangen, verwachtingen en nieuwe ideeën. De uitkomst biedt inzicht in hoe belanghebbenden over een bepaald onderwerp denken. De uitkomst wordt ter kennisgeving opgevat: de provincie is niet verplicht de opbrengst te verwerken. Wel zal de provincie rekenschap geven. Aan de participanten wordt teruggekoppeld wat er met hun inbreng is gebeurd. Bijvoorbeeld op welke onderdelen beleid is aangepast. Ook wanneer de opbrengst van participatie niet leidt tot wijziging van beleid, wordt uitgelegd waarom.

Adviseren: de provincie geeft participanten de gelegenheid om problemen aan te dragen en oplossingen te bedenken. Het proces richt zich op raadgeving door participanten. De uitkomst is een advies van belanghebbenden aan het bestuur over de gewenste richting. Dit advies weegt zwaar mee in de besluitvorming. De provincie moet helder beargumenteren waarom adviezen niet worden opgevolgd.

Co-produceren (mee-uitvoeren): participanten worden in de gelegenheid gesteld mee te werken aan mogelijke alternatieven, dan wel mede-uitvoering te geven aan de realisatie van (onderdelen van) het vastgestelde beleid. Samen met een andere partij komt het voorstel inhoudelijk en/of financieel tot stand. De provincie verbindt zich aan de gekozen oplossing, als deze valt binnen de vooraf vastgestelde kaders.

De ruimte die aan participanten wordt gegeven is bepalend voor hoe we participatie vormgeven en wat we kunnen doen met de opbrengst. Het is niet zo dat de ene vorm beter is dan de andere vorm. Belangrijk is dat de vorm past bij de ruimte die er is en dat daar helderheid over is bij de deelnemers aan het proces.